

SİYASET REHBERİ

Güvenlik & Garantiler

Ortak bilgi kaynakları

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

CYPRUS
DIALOGUE
FORUM

Bölüm

Güvenlik & Garantiler

Güvenlik için Çerçeve Önerisi

Bu bilgi notu, Cenevre’de taraflara sunulan Güvenlik Çerçevesini içerir. İçerdiği bilgiler, BM Genel Sekreteri’nin Kıbrıs Özel Danışmanı Espen Barth Eide’nin Kıbrıs ile ilgili 13 Ocak 2017’de yaptığı Basın Toplantısından alınmıştır.

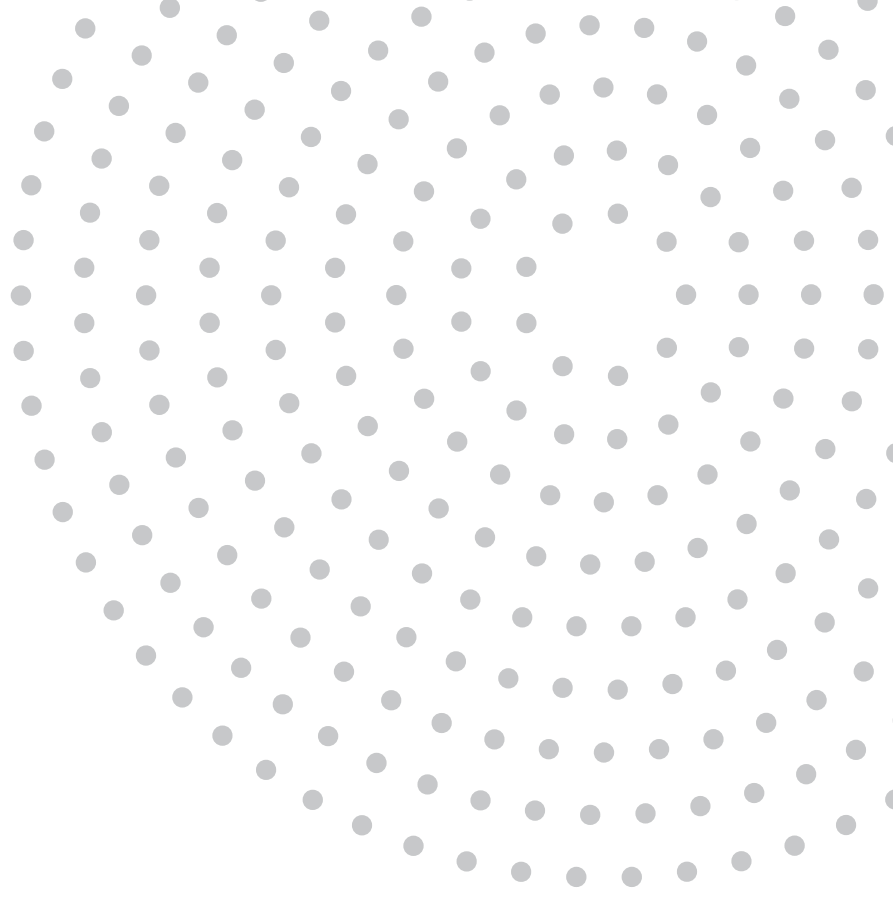
Uygulamanın İzlenmesi Çerçevesi

Bu bilgi notu, güvenlik müzakerelerinin bir parçası olarak sunulan Uygulamanın İzlenmesi Çerçeve Önerisi’ni göstermektedir. BM tarafından 6 Temmuz 2017’de sunulan ve basına sızdırılan non- paper’dır.

Dış Güvenlik & Garantiler

Bu bilgi notu 1960 Kıbrıs Cumhuriyeti, 1992 Gali Fikirler Dizisi, 2004 ‘Annan Planı’, 2008-2012 Yakınlaşmalar belgesi ve 2014-2017 Müzakere sürecine göre Dış Güvenlik Düzenlemelerinin bir haritasını göstermektedir. Garanti ve İttifak Anlaşmalarının ana hükümlerini, yapılarını, yönetim ve uygulanmasını dikkate almakta ve bunların farklı müzakere dönemlerinde ne şekilde müzakere edildiklerini değerlendirmektedir. Konuyla ilgili müzakerelerin Garanti ve İttifak Antlaşmaları ile ilgili olması nedeniyle, bilgi notu 1960 Antlaşmasının parçası olan Antlaşmaların ilgili hükümlerinin de haritasını kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

Bilgi notu, Kıbrıs Diyalog Forumu’nun Ortak Bilgi Kaynakları Serisi’nin bir parçasını oluşturur.

SİYASET REHBERİ

Güvenlik İçin Çerçeve Önerisi

Güvenlik & Garantiler

2015-2017

Güvenlik Müzakereleri.

Güvenlik için yeni çerçeve.

Güvenlik Katmanları.

1. KATMAN ANAYASAL GÜVENLİK

- Güvenliğin birinci katmanı anlaşmanın kendisi, anayasanın güvenilir olduğu ve çalışabileceği, dayanıklı olduğu, kişilerin eşit yaratıldığı ve haklarının anayasa altında korunduğudur.

3. KATMAN UYGULAMA GÜVENLİĞİ

- Güvenliğin üçüncü seviyesi, uygulama güvenliği, yani insanların anlaşmanın uygulanacağına olan inancıdır.

2. KATMAN İÇ GÜVENLİK

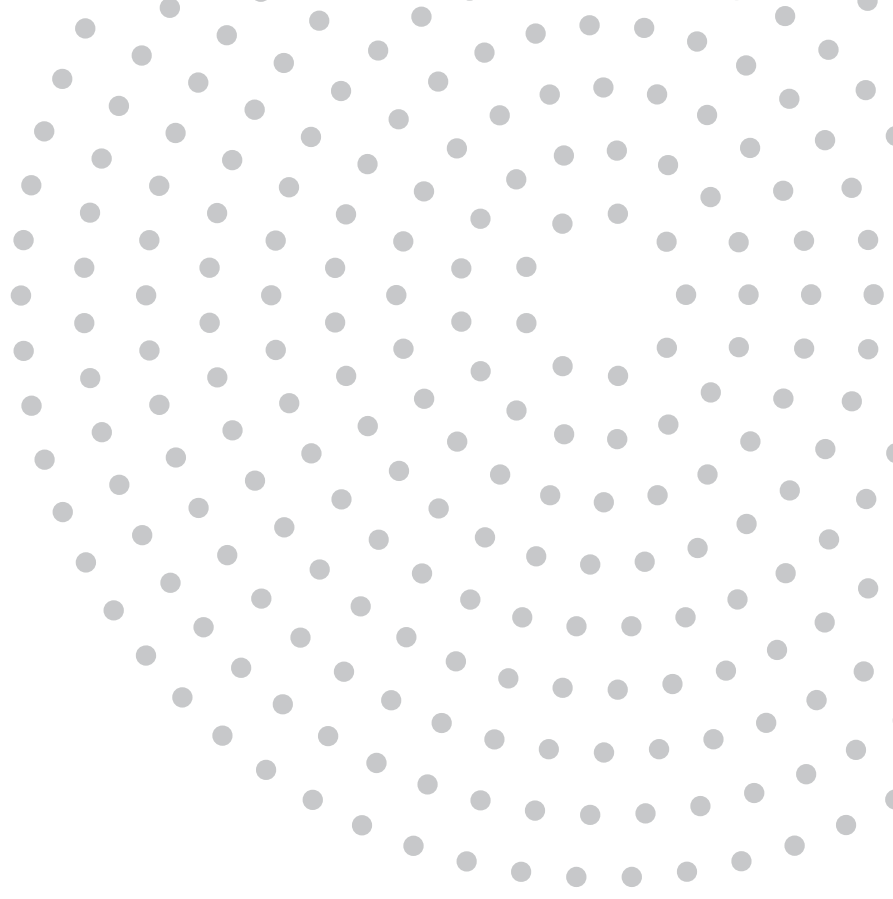
- Güvenliğin ikinci katmanı, yasal sistemden, çalışan, etkin, adil ve hukukun üstünlüğünü uygulayan bir yargı sistemine, hukukun üstünlüğünü uygulayan polise kadar her şeyi içeren iç güvenliktir ve toplumların yeniden entegre olması durumunda önemlidir.

4. KATMAN DIŞ GÜVENLİK

- Son katman birleşik federal Kıbrıs'ın çatışmalı bir bölgede dış siyasetin güvenlik ve güvenlikle ilgili boyutlarını nasıl ele alacağına dair dış güvenliktir.

***Not:** Güvenlik çerçevesi taraflara Cenevre'de sunulmuştur. Yukarıdaki bilgiler, BM Genel Sekreteri'nin Kıbrıs Özel Danışmanı Espen Barth Eide'nin Kıbrıs ile ilgili 13 Ocak 2017'de yaptığı basın toplantısından uyarlanmıştır.

SİYASET REHBERİ

Uygulamanın İzlenmesi Çerçevesi

Güvenlik & Garantiler

2015-2017

Güvenlik Müzakereleri.

Uygulamanın İzlenmesi Çerçevesi. (Non-paper)

Ana Unsurlar

Aşağıdaki unsurların, taraflarca, sorumlulukları temelinde uygulanması.

- Çözümün Anayasal Yönleri
- Toprak Düzenlemeleri
- Polislik Faaliyetler ile ilgili Hükümler
- Yabancı Askerlerin Çekilmesi
- Yerel Güçlerin Terhisi
- Mülkiyet Çözümünün Uygulanması
- AB Müktesebatı'na Uyum (İzleme AB tarafından yapılacaktır).

1. AŞAMA ZEMİNDEKİ OPERASYONUN İZLENMESİ

- Askerlerin çekilmesi ve terhis de dahil, zemindeki operasyon, BM Misyonu tarafından izlenecek. Antlaşmanın her yönü ile ilgili BM Güvenlik Konseyi'ne her üç ayda bir rapor sunulacak. Diğer aktörler de bir rol oynayabilir (ör. müktesebata uyum ile ilgili konularda AB).

2. AŞAMA TARAFLARDAN OLUŞAN KOMİTE

Oluşumu

- BM'den bir Başkan; 1 Yunan + 1 Türk + 1 Birleşik Krallık temsilcisi; 2 federal hükümet temsilcisi (1 Kıbrıslı Rum/ 1 Kıbrıslı Türk); her bir kurucu devletten 1'er kişi.
- BM Misyonu tarafından hazırlanan taslak raporların gözden geçirilerek ve uygun olan yerlerde raporların içeriğine katkı yaparak genel olarak uygulamanın değerlendirilmesi; ancak editörlük rolü yoktur (açıklama şansı). Uygulamaya ilişkin herhangi bir sorunun istişare yoluyla problemleri çözerek ele alınması.

3. AŞAMA (İSTEĞE BAĞLI) DANIŞMA GRUBU

- Seçkin kişilerden oluşan bir grup. Seçkin veya güvenilir Kıbrıslı ve/ veya uluslararası kişilikler. Uygulamaya dair tavsiye, destek ve öneriler sunacak, taraflardan oluşan komitede bulunan ve uygulayıcı olan taraflardan bilgi alacak, BM Genel Sekreteri ve/ veya uygulayıcı taraflara uygulamada kat edilen aşama ile ilgili tavsiyelerde bulunacak.

4. AŞAMA UYGULAMANIN TARAFSIZ OLARAK SERTİFİKASYONU

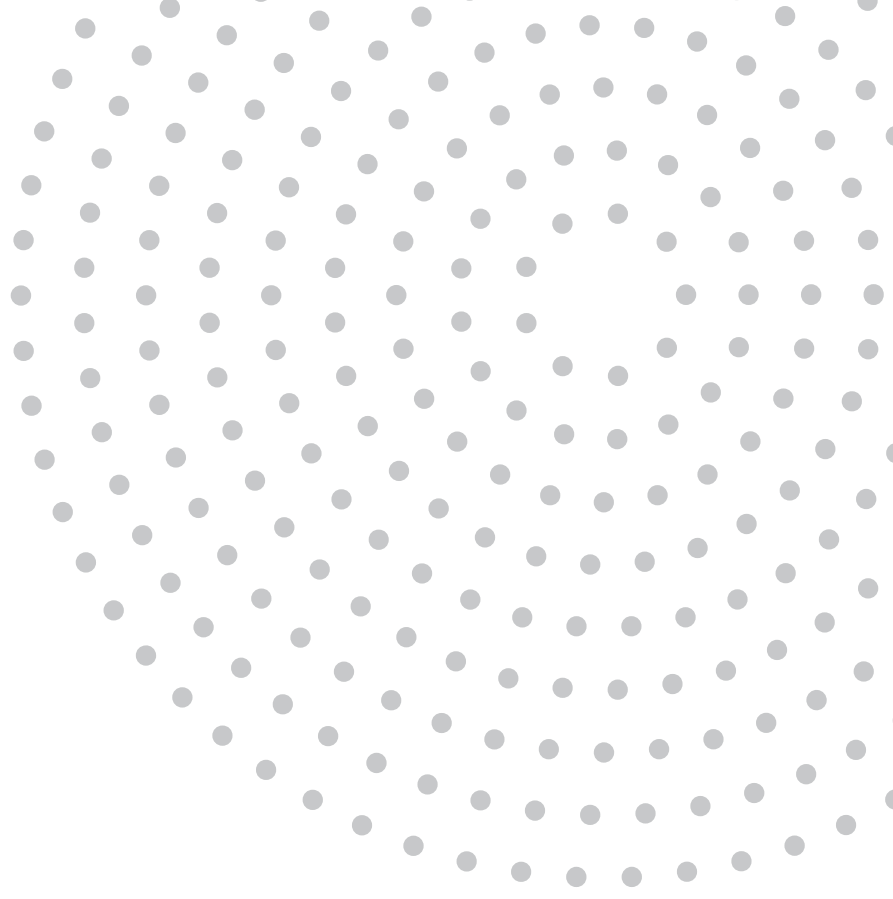
- BM Genel Sekreteri tarafından gerçekleştirilecek. BM Misyonu tarafından hazırlanan raporlar temelinde, BM Genel Sekreteri, çözümün uygulanmasının yolunda gidip gitmediğini ilan edecek. Genel Sekreter doğrudan uygulayıcı taraflardan da bilgi alabilecek.

5. AŞAMA BM GÜVENLİK KONSEYİ

- Ek bir önlem olarak, uygulama raporları gündeme alınıp tartışılırken, Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs, Güvenlik Konseyi oturumlarına katılmaya davet edilebilir.

***Not:** Yukarıdaki bilgilerin kaynağı, BM tarafından 6 Temmuz 2017'de sunulan ve basına sızdırılan, çözümün izlenmesi çerçevesini içeren non-paper'dir.

SİYASET REHBERİ

Dış Güvenlik & Garantiler

Güvenlik & Garantiler

Makarios-Küçük

1960

Garanti Antlaşması.

İmzacı Taraflar

- Kıbrıs Cumhuriyeti
- Yunanistan
- Türkiye
- Birleşik Krallık

Antlaşmaya Zemin Teşkil Eden İlkeler

- Anayasanın temel maddeleri ile kurulan ve düzenlenen Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bağımsızlığının, toprak bütünlüğünün ve güvenliğinin tanınması ve sürdürülmesi [imzacı tarafların] ortak çıkarıdır.
- [İmzacı taraflar] anayasanın yarattığı yasal durumun gözetilmesini temin etmek için işbirliği yapmaya hazırdır.

ANTLAŞMANIN AMACI VE İMZACI TARAFLARIN SORUMLULUKLARI

Kıbrıs Cumhuriyeti'nin Bağımsızlığını, Toprak Bütünlüğünü ve Güvenliğini Garanti Etmek

- Yunanistan, Türkiye ve Birleşik Krallık, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını, toprak bütünlüğünü ve güvenliğini, ve anayasanın temel maddelerinin oluşturduğu yasal durumu tanıır ve garanti eder.

Birleşme veya Ayrılığın Yasaklanması

- Yunanistan, Türkiye ve Birleşik Krallık, Kıbrıs'ın bir başka devlet ile birleşmesini veya adanın bölünmesini doğrudan veya dolaylı olarak teşvik eden herhangi bir faaliyeti kendilerini ilgilendirdiği kadarıyla, yasaklamayı taahhüt eder.
- Kıbrıs Cumhuriyeti, herhangi bir devlete bir bütün veya kısmi olarak herhangi bir siyasi veya ekonomik birleşmeye gitmemeyi taahhüt eder. Bu doğrultuda, herhangi başka bir devlet ile birleşme veya adanın bölünmesini doğrudan veya dolaylı olarak teşvik edebilecek herhangi bir faaliyeti yasak ilan eder.

ANTLAŞMANIN İHLAL EDİLMESİ DURUMUNDA TARAFLARIN HAKLARI

Garantör Güçler Arasında İstişare

- Yunanistan, Türkiye, Birleşik Krallık, [Antlaşmanın] hükümlerine uyumu temin için gerekli olan adım veya önlemler ile ilgili birbirleri ile istişare etmeyi taahhüt eder.

Her Bir Garantör Gücün Harekete Geçme Hakkı

- Ortak veya birarada bir hareketin mümkün görülemediği durumlarda, her üç garantör güç, sadece mevcut antlaşmanın yarattığı yasal durumu yeniden tesis etme amacı ile harekete geçme hakkını saklı tutar.

Makarios-Denktaş

1960

İttifak Antlaşması & Ek 1. ve 2. Protokoller.

İmzacılar

- Kıbrıs Cumhuriyeti
- Yunanistan
- Türkiye

Antlaşmaya Zemin Teşkil Eden İlkeler

- [İmzacı tarafların] ortak isteği barışı muhafaza etmek ve kendi güvenliklerini korumaktır.
- [İmzacı tarafların] barış ve güvenliği koruma çabaları, BM Sözleşmesi'nin amaçları ve ilkeleri ile uyumludur.

ANTLAŞMANIN AMACI VE İMZACI TARAFLARIN SORUMLULUKLARI

- Taraflar, ortak savunmaları için işbirliği yapmayı ve ortaya çıkan sorunlarda birlikte istişarede bulunmayı taahhüt eder.
- Taraflar, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bağımsızlığı ve toprak bütünlüğüne yönelik doğrudan veya dolaylı herhangi bir saldırı veya ihlale karşı koymayı taahhüt eder.

ÜÇLÜ KARARGAH OLARAK BİLİLEN ASKERİ BİRLİKLER

950

Yunan Askeri

2000

Kıbrıs Cumhuriyeti Ordusu

650

Türk Askeri

60:40

KR/KT Oranı

Görev

- Kıbrıs Cumhuriyeti ordusunun eğitimini sağlar.
- İşlevinin yerine getirilmesi konusunda Bakanlar Komitesi'ne karşı sorumludur.

Üçlü Karargahın Komutası

- 1 yıllık süreler için dönüşümlü şekilde 1 Yunan, 1 Türk ve 1 Kıbrıslı General tarafından üstlenilir. Generaller sırasıyla Yunanistan hükümeti, Türkiye hükümeti ve Kıbrıs Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı ile Cumhurbaşkanı Yardımcısı tarafından atanır.

KOMİTE OLARAK BİLİLEN ÜÇLÜ İTTİFAKIN SİYASİ KANADI

- ✦ Yunanistan Dışişleri Bakanı
- ✦ Türkiye Dışişleri Bakanı
- ✦ Kıbrıs Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı

Görev

- İttifakla ilgili olan ve İttifak Antlaşması'na taraf 3 ülkenin hükümetlerinin komiteye sunmakta mutabık kaldığı herhangi bir soruyu ele alıp karara bağlar.

Karar Alma

- 3 dışişleri bakanı 1 yıllık süreler boyunca dönüşümlü olarak komiteye başkanlık eder.
- Bakanlar Komitesi'nin kararları oy birliği ile alınır.

Vassiliou-Denktaş

Clerides-Denktaş

1992

Ghali Fikirler Dizisi.

Güvenlik Antlaşmalarının İlke ve Amaçları.

- Federal Cumhuriyet'in ve Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk federe devletlerinin güvenliği garanti altına alınır.
- Amaç, Federal Cumhuriyet'in askersizleştirilmesidir.

Garanti Antlaşması

- 1960 Garanti Antlaşması yürürlükte kalacak ve yandakileri içeren bir belge ile tamamlanacaktır.

ANTLAŞMANIN AMACI

Görev

- Federal cumhuriyetin bağımsızlığını ve toprak bütünlüğünü temin etmek ve bütünüyle veya kısmi olarak herhangi bir başka ülke ile birleşmesini ve herhangi bir bölünme veya ayrılığa gitmesini önlemek;
- Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk federe devletlerinin güvenliğini temin etmek;
- Federal cumhuriyetin anayasal düzeninin iki toplumdaki herhangi biri tarafından tek taraflı olarak değiştirilmesini engellemek.

YOL GÖSTERİCİ İLKELER

- Federal Cumhuriyet, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'nın ilkelerine bağlılığını teyit eder. İlkeler şunları içerir: (1) Egemenliğin doğasında olan egemen eşitlik, (2) Güç kullanımı tehdidinden veya güç kullanımından kaçınmak, (3) Sınırların dokunulmazlığı, (4) Devletlerin Toprak Bütünlüğü, (5) Anlaşmazlıkların barışçıl çözümü, (6) İç işlerine müdahale etmeme, (7) İnsan hakları ve düşünce özgürlüğü, vicdan, din veya inanç özgürlüğü de dahil, temel özgürlüklere saygı, (8) Eşit haklar ve self determinasyon, (9) Devletler arası işbirliği, (10) Uluslararası hukuk altındaki sorumlulukların iyi niyet ile yerine getirilmesi.

DENETLEME VE DOĞRULAMA KOMİTESİ

- ✦ Yunanistan
- ✦ Türkiye
- ✦ Birleşik Krallık
- ✦ Federal Cumhuriyet'in Başkanı
- ✦ Federal Cumhuriyet'in Başkan Yardımcısı

Görev

- Federal cumhurbaşkanı veya cumhurbaşkanı yardımcısı, veya garantör güçlerden herhangi biri tarafından, toplumlardan birinin veya federal cumhuriyetin güvenliğine tehdit olarak görülen herhangi bir gelişmeyi yerinde incelemekten veya gerekli gördüğü herhangi başka bir yöntemle araştırmaktan sorumludur.
- Garanti ve İttifak Antlaşmalarının yarattığı düzene ters düşüğünü tespit ettiği herhangi bir durumun düzeltilmesi için önerilerde bulunmak. Taraflar bu önerileri hemen ve iyi niyetle uygulamakla yükümlüdür.
- Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nden, denetim ve doğrulama komitesi de dahil, BM Barış Gücü'nün görevini revize etmesi talep edilecektir.

1992

Ghali Fkirler Dizisi.

İttifak Antlaşması

- 1960 Garanti Antlaşması yürürlükte kalacak ve yandakileri içeren bir belge ile tamamlanacaktır.

ASKERİ BİRLİKLER

Yunan ve Türk Orduları

- Yunan ve Türk orduları ve ekipmanı arasında sayısal denge.
- Kıbrıs'ta eşit sayıda ve eşit miktarda ekipmana sahip Yunan ve Türk orduları konuşlandırılacaktır. Yunan ve Türk orduları sırasıyla Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk federe devletlerinde konuşlanacak ve diğer federe devlete girişleri yasak olacak.

Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk Orduları

- Eşit sayıda Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk asker ve ekipmandan oluşan federal bir ordu (Yunan ve Türk askeri birliklerinden daha büyük olmayacak).
- Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk birlikler sırasıyla Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk federe devletlerinde konuşlanacak. Birimler konuşlanacakları yeri de belirleyecek olan cumhurbaşkanı ve cumhurbaşkanı yardımcısının ortak komutası altında olacak.
- Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk birlikleri toplumlar arasında karşılıklı saygı, arkadaşlık ve daha yakın ilişkileri teşvik edecek ve federal cumhuriyetin her yerinde ortak sosyal hizmet faaliyetlerinde bulunarak toplumların refahına katkıda bulunacak.
- Yedek birlikler olmayacak ve sivil gruplar herhangi bir askeri veya paramiliter eğitime tabi tutulmayacak.

Askeri Birliklerin Azaltılması

- Üzerinde anlaşmaya varılan takvim çerçevesinde KR ve KT askerlerinin sayısının üzerinde anlaşılmış olan seviyelere indirilmesi ve İttifak Antlaşması dışındaki tüm Kıbrıslı olmayan askerlerin bütünüyle adadan ayrılması.
- Takvim, federal cumhuriyetin kurulmasından önce tamamıyla ve eylem programının uygulanmasına paralel aşamalarla uygulamaya konulacak.

GEÇİCİ İZLEME KOMİTESİ

- ✦ Yunanistan + Türkiye + Birleşik Krallık
- ✦ KR Toplumu + KT Toplumu
- ✦ BM Barış Gücü

Görev

- Üzerinde anlaşılmış olan Yunan, Kıbrıslı Rum, Türk ve Kıbrıslı Türk askeri ve ekipmanı sayısına ulaşıldığını denetler.
- Federal cumhuriyetin kurulmasının öncesinde Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk askerlerinin azaltılmasını ve İttifak Antlaşması dışındaki tüm Kıbrıslı olmayan askerlerin çekildiğini denetler.

2004

Annan Planı.

Kıbrıs'taki yeni durum ile ilgili Kıbrıs, Yunanistan, Türkiye ve Birleşik Krallık arasındaki Antlaşma.

Planlanan İmzacı Taraflar

- Kıbrıs Cumhuriyeti
- Yunanistan
- Türkiye
- Birleşik Krallık

Antlaşmaya Zemin Teşkil Eden İlkeler

- [İmzacı taraflar] Kıbrıs sorununun bütünlüklü çözümünü memnuniyetle karşılar [...]
- [Taraflar] Kıbrıs'ta barışçıl ve uyumlu bir geleceğe katkı yapmak ister ve Kıbrıs'ın Doğu Akdeniz'de barışçıl bir ortamda Yunanistan ve Türkiye arasında bir dostluk köprüsü olmasını temenni eder.
- [Taraflar] uluslararası hukuka ve Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne bağlıdır.

GARANTİ VE İTTİFAK ANTLAŞMALARININ GELECEĞİ

Garanti Antlaşması

- Garanti Antlaşması, yeni duruma mutatis mutandis* uygulanacaktır [...]. Değişiklikler Garanti Antlaşmasına Ek Protokolde ortaya konacaktır (bir sonraki sayfaya bakınız).

İttifak Antlaşması

- İttifak Antlaşması yeni duruma mutatis mutandis uygulanacak ve işlev gösterecektir. [...] Değişiklikler İttifak Antlaşmasına Ek Protokolde ortaya konacaktır (s.104'e bakınız).

Geçiş Dönemi Güvenlik Düzenlemeleri

- Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk ordularının feshedilmesi ve takvim (s.104'e bakınız).
- Yabancı ordularda yapılacak ayarlama ve takvim (s.104'e bakınız).

ÇÖZÜMÜN UYGULANMASININ İZLEME KOMİTESİ

- ✦ 1 BM (Başkan)
- ✦ 1 Yunanistan + 1 Türkiye + 1 Birleşik Krallık
- ✦ 2 Federal Hükümet (Her Kurucu Devletten 1 Temsilci)
- ✦ 1 KR Kurucu Devleti + 1 KT Kurucu Devleti

Görev

- Çözümün uygulanmasını izler ve uygulamayı tehlikeye atabilecek herhangi bir gelişme ile ilgili tavsiyelerde bulunabilir
- Taraflar Kıbrıs'taki BM operasyonu ile işbirliği yapmayı ve İzleme Komitesi'nin tavsiyelerine iyi niyetle uymayı taahhüt eder
- BM'den, barış gücü operasyonunda BM'nin yapmak isteyebileceği önemli değişiklikleri dikkatine getirmesini talep eder.

***Mutatis mutandis:** Söz konusu olan esas noktayı etkilemeden gerekli değişikliklerin yapılması.

2004

Annan Planı.

Garanti Antlaşması'nın Statüsü.

Garanti Antlaşması

■ Garanti Antlaşması mutatis mutandis yeni duruma uygulanacaktır [...]. Dolayısıyla, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bağımsızlık, toprak bütünlüğü, güvenliği ve anayasal düzeninin yanı sıra, kurucu devletlerin de toprak bütünlüğünü, güvenliğini ve anayasal düzenini koruyacaktır.

GARANTİ ANTLAŞMASI'NIN EK PROTOKOLÜ'NÜN HÜKÜMLERİ

Görev

■ "Anayasal düzen" Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasası ve [...] her bir kurucu devletin Anayasası anlamındadır ve bunlara yapılacak değişiklikleri kapsar [...].

2004

Annan Planı.

İttifak Antlaşması'nın Statüsü.

İttifak Antlaşması

- İttifak Antlaşması özellikle de Kıbrıs'ın askersizleştirilmesi dikkate alınarak mutatis mutandis yeni duruma uygulanacak [...]

İTTİFAK ANTLAŞMASI'NA EK PROTOKOLÜN HÜKÜMLERİ

Askeri Birlikler

- Üçlü Karargahlar olmayacaktır.
- Antlaşmanın hükümleri, görevlerini yerine getirirken istişare ve işbirliğinde bulunacak olan Yunan ve Türk birliklerinin generalleri için de geçerlidir[...] İrtibat subayı değişiminde bulunacaklar, karşılıklı ziyaretler yapacaklar ve askeri tatbikatları izlemek üzere birbirlerini davet edeceklerdir.
- Yunan & Türk birlikleri sırasıyla Kıbrıs Rum Devleti ve Kıbrıs Türk Devletinde konuşlanacaktır [...]

Ordular İçin Geçiş Dönemi Düzenlemeleri

- Yunan ve Türk birliklerinin sayısı 1 Ocak 2011'e kadar tüm rütbeler dahil 6,000 kişiyi [...] ve bu tarihten itibaren 1 Ocak 2018'e veya Türkiye Avrupa Birliği Üyesi olana kadar (hangisi daha önce gerçekleşirse) tüm rütbeler dahil 3,000 kişiyi geçmeyecektir.
- Bu tarihten sonra Kıbrıs, Yunanistan ve Türkiye, askerlerin bütünüyle geri çekilmesi amacıyla her 5 yılda bir birlik sayılarını gözden geçireceklerdir.

Revizyon Maddesi

- Kıbrıs, Yunanistan ve Türkiye [ek] Protokolü ve özellikle de İttifak Antlaşması altında konuşlandırılmasına izin verilen asker sayısını 1 Haziran 2010 tarihinden önce gözden geçireceklerdir. Bu tarihten sonra askerlerin bütünüyle çekilmesi amacıyla konuyu her üç yılda bir ele alacaklardır.

ASKERİ BİRLİKLERİN AZALTILMASI İLE İLGİLİ GEÇİŞ DÖNEMİ GÜVENLİK DÜZENLEMELERİ

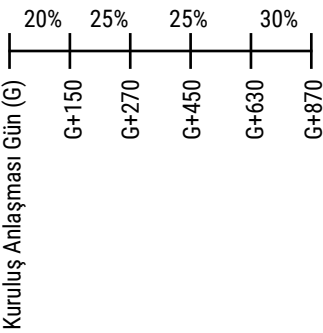
Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk Ordusunun Feshedilmesi

- Yedek birlikler de dahil Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk orduları feshedilecektir ve silahları [üzerinde anlaşılmış] takvim çerçevesinde Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti topraklarının dışına çıkarılacaktır.

Yabancı Güçlerin Uyarlanması

- Yunan ve Türk güçleri ve silahları, İttifak Antlaşması'nın Ek Protokolünün Vasiyetname Zeyli uyarınca belirlenen lokasyonlara ve tesislere aktarılacak ve üzerinde mutabık kalınan seviyelere uyarlanacaktır. Bu seviyenin üzerindeki güçler ve silahlar [üzerinde anlaşmaya varılmış] takvim çerçevesinde geri çekilecektir.

Yerli ve Yabancı Güçler için Takvim

2008-2012

Yakınlaşmalar.

Garanti Antlaşması ve İttifak Antlaşması'nın Statüsü.

Garanti Antlaşması

- Taraflar arasında Antlaşmanın gelecekteki statüsü ile ilgili bir anlaşma yoktur.

İttifak Antlaşması

- Taraflar arasında Antlaşmanın gelecekteki statüsü ile ilgili bir anlaşma yoktur.

GARANTİ ANTLAŞMASININ STATÜSÜ İLE İLGİLİ POZİSYONLAR

KR Pozisyonu:

- Garanti Antlaşmasına son verilmedir.

KT Pozisyonu:

- Garanti Antlaşması mutatis mutandis devam etmelidir. Antlaşma, federal Kıbrıs'ın ve kurucu devletlerin bağımsızlığını, toprak bütünlüğünü, güvenliğini ve anayasal düzenini korumak için gereklidir.

YABANCI GÜÇLERİN ASKERSİZLEŞTİRİLMESİ

KR Pozisyonu:

- Tüm Türk ve Yunan askeri birlikleri geri çekilmelidir.

KT Pozisyonu:

- Yunan ve Türk orduları üzerinde anlaşılmış bir seviyeye indirilecektir – bu İttifak Antlaşması hükümlerinin devamı anlamına gelmektedir.

İTTİFAK ANTLAŞMASININ STATÜSÜ İLE İLGİLİ POZİSYONLAR

KR Pozisyonu:

- İttifak Antlaşmasına son verilmelidir.

KT Pozisyonu:

- İttifak Antlaşması mutatis mutandis devam etmelidir. Antlaşma, federal Kıbrıs'ın ve kurucu devletlerin bağımsızlığını, toprak bütünlüğünü, güvenliğini ve anayasal düzenini korumak için gereklidir.

KIBRIS RUM VE KIBRIS TÜRK GÜÇLERİNİN ASKERSİZLEŞTİRİLMESİ

- Kıbrıs Rum Milli Muhafız Ordusu, Kıbrıs Türk Güvenlik Kuvvetleri ve tüm yedek güçlerin askersizleştirilmesi konusunda anlaşma.

Anastasiades-Eroğlu

Anastasiades-Akıncı

2015-2017

Güvenlik Müzakereleri.

Guterres Çerçevesi.

Güvenlik İlkeleri*

- Her iki toplumun da endişelerine cevap verecek karşılıklı olarak kabul edilebilir çözümlere olan ihtiyacın tanınması;
- Genel ilke, bir toplumun güvenliğinin diğer toplumun güvenliği pahasına olamayacağıdır;
- Öngörülen çözümler, her iki toplumun geleneksel güvenlik endişelerini karşılarken gelecek için bir güvenlik vizyonu oluşturmalıdır.

Güvenlik Sistemi*

- Mevcut garanti sistemi, özellikle de tek taraflı müdahale hakkını içeren Garanti Antlaşmasının IV. maddesi “sürdürülebilir değildir”.
- Kıbrıs için yeni bir güvenlik sistemi gereklidir. Aynı zamanda antlaşmanın uygulanmasını izlemek için şu anki garantörlerin de bir rol üstleneceği güvenilir bir çerçeveye ihtiyaç duyulmaktadır.

TARAFLARIN POZİSYONLARI

Kıbrıs Rum Tarafının Yorumu:

- İhtiyaç duyduğumuz şeyin, eski sistemin devamı değil, yeni bir güvenlik rejimi olduğunu kabul etmeliyiz.
- Tek taraflı müdahale hakkı ve Garanti Antlaşması'nın sonlandırılması gerekmektedir.
- Mevcut durumun yerini, Kıbrıs'ın bütününe ve her iki toplumdaki Kıbrıslıların güvende hissedeceği sağlam bir güvenlik sistemi alacaktır. Bu sistemde uluslararası boyuta sahip (BM/ çok taraflı uluslararası çerçeve/ dost ülkeler) güçlü uygulama ve denetleme mekanizmaları olacaktır. Mevcut garantör güçler, uygulayıcılar olarak kendi kendilerini denetleyemezler.

Kıbrıs Türk Tarafının Yorumu:

- Çerçeve, garantörlerin tek taraflı müdahale hakkının sürdürülebilir olmadığını söylemektedir. Bu hakkın birinci günden ortadan kalkması gerektiğini söylememektedir. Kıbrıslı Rumların iddialarının aksine, çerçeve ‘sıfır asker, sıfır garanti’den bahsetmemektedir.
- Çerçeve tüm tarafların üzerinde mutabık kalacağı yeni bir güvenlik düzenlemesine geçilmesini öngörmektedir. Her iki tarafça kabul edilecek ve garantör ülkelerin dahil olduğu mekanizmalardan bahsetmemektedir.
- Çerçeve, bir tarafın güvenliğinin diğer tarafın güvenliği için tehdit teşkil etmediği bir düzenlemenin yaratılmasından söz etmektedir.

***Not:** Yukarıdaki bilgiler, BM Genel Sekreteri'nin Crans Montana'da taraflara sunduğu ve “Guterres Çerçevesi” olarak da bilinen çerçevenin Güvenlik bileşeni ile ilgilidir. Çerçevenin kendisi resmi olarak yayınlanmamış olsa da, farklı “versiyonları” kamusal alanda yer almıştır. Yukarıdaki bilgiler, BM Genel Sekreteri'nin Kıbrıs ile ilgili Eylül 2017 raporunu temel almaktadır. Kıbrıs Rum yorumlaması Nicos Anastasiadis'in 10 Temmuz 2017'de televizyonda yayınlanan basın toplantısında açıkladığı ‘Guterres Çerçevesi’ versiyonuna dayanmaktadır. Kıbrıs Türk yorumlaması Mustafa Akıncı'nın 3 Mayıs 2018'de basında çıkan ‘Guterres Çerçevesi’ ile ilgili yorumlarına dayanmaktadır.

Anastasiades-Tatar

2015-2017

Güvenlik Müzakereleri.

Guterres Çerçevesi.

Güvenlik ve Askerler*

- Kıbrıs'taki Yunan ve Türk askeri varlığı konusunda, askerlerle ilgili açıkta kalan konuların üç garantör gücün başkanlarını da içeren en yüksek siyasi düzeyde ele alınması gerektiği konusunda anlaşılmıştır.

TARAFLARIN POZİSYONLARI

Kıbrıs Rum Tarafının Yorumu:

- Çözümün uygulanmasının birinci gününden hızlı bir azalma olmalıdır. Akabinde asker sayıları 1960 seviyelerine getirilmelidir. Aynı zamanda askerlerin çekilmesi ile ilgili takvim ve gözetim mekanizmaları üzerinde anlaşılmalıdır.
- Sona erme hükmü veya gözden geçirme hükmü ise, üç garantör gücün Başkanlarının katılımı ile tartışılmalıdır.

Kıbrıs Türk Tarafının Yorumu:

- Çerçeve 'sıfır asker, sıfır garanti'den bahsetmemektedir. Askerlerin çekilmesi ile ilgili takvim ve şartlarla ilgili kararlar daha yüksek düzeyde – belki Başkanların katılımı ile alınmalıdır.

***Not:** Yukarıdaki bilgiler, BM Genel Sekreteri'nin Crans Montana'da taraflara sunduğu ve "Guterres Çerçevesi" olarak da bilinen çerçevenin Güvenlik bileşeni ile ilgilidir. Çerçevenin kendisi resmi olarak yayınlanmamış olsa da farklı "versiyonları" kamusal alanda yer almıştır. Yukarıdaki bilgiler BM Genel Sekreteri'nin Kıbrıs ile ilgili Eylül 2017 raporunu temel almaktadır. Kıbrıs Rum yorumlaması Nicos Anastasiadis'in 10 Temmuz 2017'de televizyonda yayınlanan bir basın toplantısında açıkladığı 'Guterres Çerçevesi' versiyonuna dayanmaktadır. Kıbrıs Türk yorumlaması Mustafa Akıncı'nın 3 Mayıs 2018'de basında çıkan 'Guterres Çerçevesi' ile ilgili yorumlarına dayanmaktadır.

Bu yayın Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. İçerik tamamıyla Kıbrıs Diyalog Formu'nun sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

CYPRUS
DIALOGUE
FORUM